

Студијски програм: Јавна управа, локална самоуправа и јавне политике
Назив предмета: Политика просторног планирања, градње и стамбена политика
Наставници: проф. др Снежана Ђорђевић, проф. др Мина Петровић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета Циљ и смисао овог програма/изборног предмета је стицање знања о социјалној и политичкој димензији обликовања урбаног простора (насеља) и индикаторима квалитета живота, као темељним синтезним показатељем остваривања људских права – грађанских и политичких, те економских, социјалних и културних. Анализира се идеја и концепт јавног добра и јавног интереса у простору насеља, као контингентних појмова који обухватају и промовишу (легитимне) појединачне интересе и заједничке интересе грађана у локалној заједници. Истражује се улога државе, локалне самоуправе и управе у области урбанистичке политике. Посебно се изучава процес планирања, формирање и утицај интересних група у насељском простору, као и видова партиципације грађана на плану унапређења квалитета живота. Стамбена политика се анализира преко права на стан као важног људског права. Анализирају се: концепти становања, улога јавног сектора (државе и локалне самоуправе): уређење земљишта за градњу, изградња и издавање станова, спуштање висине ренти, гарантни фонд за обезбеђивање доступнијих кредита, субвенције за први стан (млади), пореске олакшице за градњу итд. Указује се на развојну димензије стамбене политике.
Исход предмета Схватање битних актера, процеса, процедура и инструмената у области урбанистичке, просторне и стамбене политике. Упознавање међународних докумената и конвенција; Разумевање појма јавног добра и јавног интереса у градском простору, јавности рада, демократских процедура одлучивања, могући конфликти (око зонирања, намене земљишта итд) и начини решавања. Фокус се ставља на: становање, моделе стамбене политике, улогу јавног сектора, на рањиве друштвене групе итд. Студенти ће се оспособити да схвате значај добрих база података и да праве квалитетне анализе у области урбанистичке, просторне и стамбене политике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Политичка и социјална димензија урбанистичке политике, Појам јавног добра и јавног интереса у градском простору. Урбани покрети. Јавне службе и градски простор, Просторно планирање, Битни инструменти: Катастар и земљишне књиге, Географски информациони систем. Трећи сектор и грађанске иницијативе у планирању и уређењу насеља. Занимљиве студије случаја у свету и Србији, Становања. Концепт социјалног становања, његов смисао. Реформе у овој области, Нове политике становања у државама Европске уније и Србије, одрживост модела, квалитет база података. <i>Практична настава</i> Студенти ће имати разне видове практичног рада ради упознавања са актуелним феноменима (проблемима) у овом пољу јавне политике (изазови просторног планирања, градње као и доступности и квалитета станова). Студенти ће обрађивати студије случаја (компаративна искуства других земаља) а биће подстицани да пишу семинарски рад (15 страна) бавећи се неким реалним проблемом и његовим решавањем (уз примену свих битних аспеката истраживања, израде типологија и примене адекватних метода истраживања) а уз бригу о јавном интересу друштва и појединачца (примена принципа једнакости, ефикасности и ефективности као и демократичности решења и политике уопште).
Литература <i>Обавезна:</i> 1. Снежана Ђорђевић (2012), <i>Савремене урбане студије</i>. Чигоја, ФПН, Београд. 2. Јан Гел (2016): Градови за људе, Палго, Београд. 3. Снежана Ђорђевић (2017), <i>Примена принципа субвенционисаности у Србији</i>, Чигоја, ФПН, Београд (област просторног планирања и становања, стр. 99-123) 4. Мина Петровић, <i>Социологија становања</i> (2004), Београд: ИСИ Филозофски факултет (стр. 9-53; 60-88; 93-138; 143-186); 5. Мина Петровић (2009), <i>Трансформација градова: ка деполитизацији урбаног питања</i>, Београд, ИСИ, Филозофски факултет (стр. 119-175, 229-243) 6. Мина Петровић (2009), <i>Serbia: A Patchwork of Local Options</i>, in J. Hegeds, M. Lux, N. Teller (eds) <i>Social Housing in Transition Countries</i>, Routledge (стр.244-261) <i>Шира литература:</i> 1. <i>Социјално становање - приказ стамбених политика Србије и одабраних земаља Европе</i>, Палго центар, 2010. 2. Снежана Ђорђевић (2016), <i>Центрификација као нова урбана стратегија у глобализованом свету</i>, у: Урушавање или слом демократије?, Факултет Политичких наука, Београд, стр. 257 - 277, ИСБН: 978-86-6425-022-1.

3. Снежана Ђорђевић (2020), Политике становања и праћење центрификације – Лекције из Шведске, *Српска политичка мисао*, број 1/2020, ИССН 0354-5989, УДК 32, DOI:10.22182/спм.6712020, Година XXVIII, вол. 67, (стр 305-323).
4. *Social Housing and Urban Renewal: A Cross-National Perspective* (2017). Eds. Watt P, Smets P, Emerald Publishing.
5. Snežana Đorđević (2019), Steering Urban Policy for Reaching Development and Social Welfare – Lessons from Scandinavia, *Теме*, Ниш Ун., vol. XLIII, no. 3, Септ. Стр. 719 - 731, udc: 316.334.56:711.4(48), doi: 10.22190/ТЕМЕ190515044D.
6. Lux M, Cirman A, Suunega P (2017). Housing Restitution Policies among Post-Socialist Countries: explaining Divergence, *International Journal of Housing Policy*, Vol. 17, No. 1, 145–156, Rutledge. <http://dx.doi.org/10.1080/14616718.2016.1246602>
7. Lux M, Suunega P (2014). Public Housing in the Post-Socialist States of Central and Eastern Europe: Decline and an Open Future, *Housing Studies*, Vol. 29, No. 4, 501–519, *Routledge*, <http://dx.doi.org/10.1080/02673037.2013.875986>

Број часова активне наставе		Теоријска настава: 30		Практична настава: 30			
Методе извођења наставе: предавања, вежбе, практичан рад, истраживања за семинарски рад.							
Оцена знања (максимални број поена 100)							
Предиспитне обавезе		поена		Завршни испит		поена	
активност у току предавања		10		писани испит (2 теста) или израда сем. рада		60	
практична настава				усмени испт		30	
колоквијум-и				пракса			
семинар-и		Семинарски рад					